

технологій національні економіки стають більш відкритими, і звісно, вразливими до зовнішніх впливів. Саме тому відбувається якісне перетворення традиційних зовнішньоекономічних зв'язків та пошук альтернативних моделей економічної взаємодії між країнами на засадах сталого розвитку, при якому одночасно розв'язуються проблеми глобального характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *The rise of the sharing economy // The Economist (09.03.2013) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economist.com/news/leaders/21573104-internet-everything-hire-rise-sharing-economy>.*

2. *Економіка спільної участі та її переваги для споживачів : Портал Euronews (12.02.2016) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.euronews.com/2016/02/12/focus-on-the-sharing-economy>.*

ЕДУАРД РОМАНЮТА

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКІВ В КРАЇНАХ-НОВИХ ЧЛЕНАХ ЄС

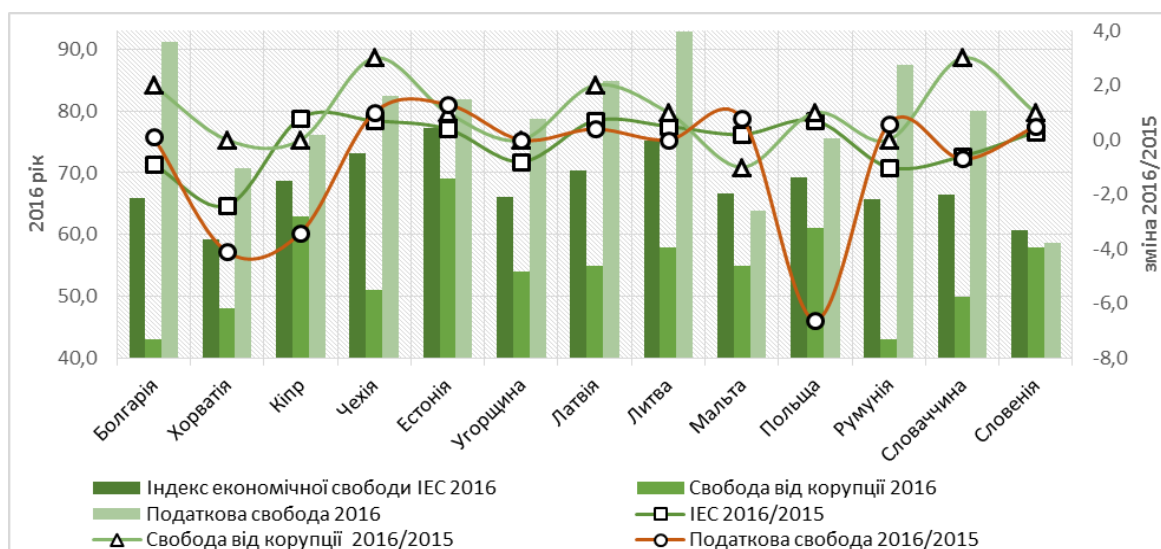
Одним із важливих факторів, що дозволяє говорити про становлення дійсно єдиної Європи є гармонізація податкових систем країн-членів ЄС. А оскільки податкова політика ЄС є однією із найбільш спірних та не гармонізованих у ЄС, то й адаптація нових країн-членів ЄС є досить складним процесом. Хоча європейських податків як таких поки не існує, за винятком митних, що стягується на зовнішніх границях всіма країнами Союзу по відношенню до імпортованих товарів, з роками в Європейському Союзі склалась податкова політика, що створює загальні рамкові закони, що застосовуються в кожній окремій сфері. Це означає, що податкове середовище всередині Союзу, особливо нових країн-членах, хоча й не повністю гармонізоване, проте базується на тих самих єдиних принципах [1].

Одним із чинників, що останнім часом визначає напрямки реформування податків на доходи в країнах-нових членах ЄС, є податкова конкуренція, спрямована на створення найсприятливіших умов для залучення прямих іноземних інвестицій. Наслідком цієї конкуренції стало зниження ставок податку на прибуток в Польщі з 34 до 19%, в Чехії з 35 до 26%, в Латвії – з 25 до 15%, в Литві з 29 до 15%, а також запровадження в Литві, Латвії та Естонії пропорційного податку з доходів громадян відповідно за ставками 33, 25 і 24%. Однак, дана податкова конкуренція викликає невдоволення в «старих» країнах-членах ЄС, проявом якого стали пропозиції щодо посилення гармонізації податку на прибуток, у тому числі запровадження єдиної мінімальної ставки цього податку, обов'язкової для всіх країн-членів ЄС [2].

Хоча порівняння різних систем оподаткування є одним з основних пунктів для бізнесу при прийнятті важливих стратегічних рішень, не варто забувати й про інші фактори, які відіграють важливу роль в оцінці

інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності країни. На прибутковість інвестицій в довгостроковій перспективі та настрої інвесторів в цілому свій вплив мають теж фактори, що побічно впливають на оподаткування, а також рівень глобальної довіри до ринку. Про це важливо пам'ятати як бізнесу при ухваленні рішення про вихід на ринок тієї чи іншої країни або розробці загальної стратегії роботи, так і країнам при внесенні будь-яких змін до податкового законодавства з метою поліпшення своєї конкурентоздатності та привабливості для інвесторів [3].

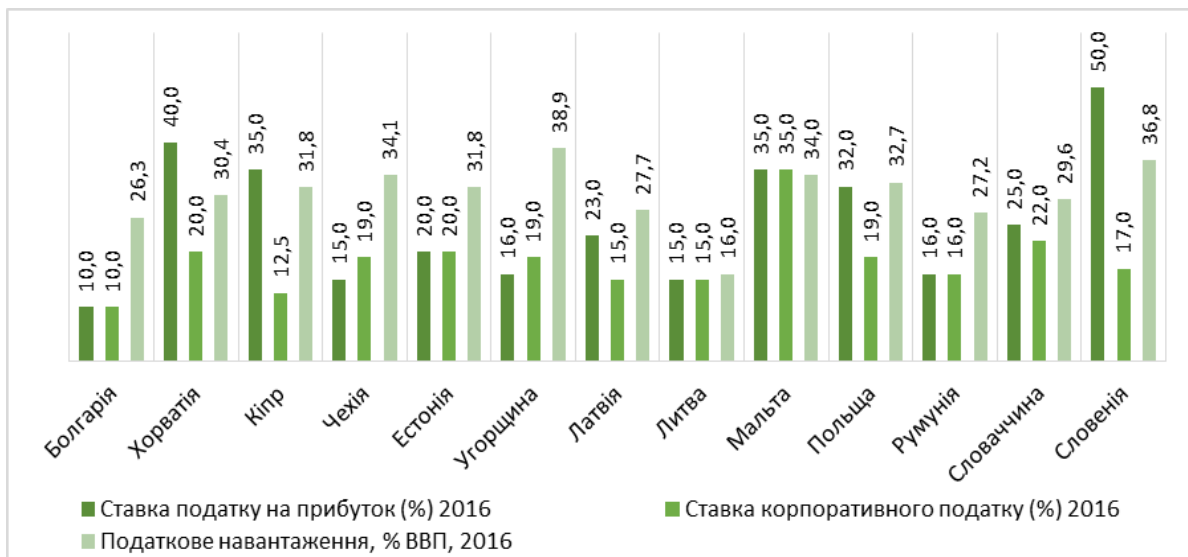
За індексом економічної свободи, найбільш привабливо виглядають Естонія та Литва (див. рис. 2.26). Разом із цим найбільший рівень податкової свободи у 2016 р. демонструють Литва, Болгарія та Румунія. Найбільший приріст податкової свободи за останній рік відбувся в Естонії (+1,3) та Чехії (+1,0), найбільший спад в Польщі (-6,6) та на Кіпрі (-3,4).

Джерело: [побудовано автором за: <http://www.heritage.org/>].

Рис. 2.26. Індекс економічної свободи (ІЕС) країн-нових членів ЄС.

Податкове навантаження країн-нових членів ЄС, дещо відрізняється між членами, так найнижчий його рівень в Литві (16%) і Болгарії (26,3%) (див. рис. 2.27), а найвищий його рівень в Угорщині (38,9%), Словенії (36,8%), Мальті (34,0%) та Чехії (34,1%). Чехія віддає переваги оподаткуванню прибутку з корпорацій, Словенія, Польща – вирівнювання фіскальної функції прибуткового податку та соціальних платежів з працівників, Латвія, Естонія – максимальна увага можливостям податку з доходів фізичних осіб при незначному навантаженні на соціальні платежі; Литва, Болгарія, Словаччина, Румунія – суттєве обмеження прогресії прибуткового податку з метою детінізації доходів окремих верств населення; Кіпр – податки на майно формують суттєву частину доходів бюджетів, а Угорщина і Хорватія активно розвивають ресурсне оподаткування [4; 5].

Джерело: [побудовано автором за: <http://www.heritage.org/>].

Рис. 2.27. Податкове навантаження країн-нових членів ЄС.

Отже, попри тенденцію до конвергенції рівня оподаткування, вектори податкових реформ у нових країнах ЄС інколи мали різну спрямованість. Це було зумовлено національними економіко-інституційними умовами та різним баченням ролі окремих податкових інструментів у регулюванні соціально-економічних процесів. Разом з тим, було ухвалено низку схожих податкових рішень: 1) більшість країн розширила сферу застосування соціальних пільг в оподаткуванні доходів фізичних осіб, а в окремих країнах відбулося підвищення максимальної ставки або повернення до прогресивного механізму справляння прибуткового податку; 2) більшість країн виважено підходила до зменшення фіскальної ефективності податку на прибуток (зниження його базової ставки або трансформації пільгових механізмів оподаткування); 3) переважна більшість країн посилила фіскальні позиції непрямого оподаткування в цілому та ПДВ зокрема. Також, можна говорити про певне «зближення» податкових структур та інструментів оподаткування у нових країнах ЄС, що має братись до уваги при розробці податкової політики в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Перетятко Р. Адаптація податкових систем нових країн-членів ЄС до умов розвитку економічного та валютного союзу / Р. Перетятко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка – Київ. – Міжнародні відносини. – 35–36/2007. – С. 104–108.
2. Якімова А. М. Вітчизняний та зарубіжний досвід справляння податку на прибуток підприємств / А. М. Якімова, О. В. Прищеп // Економіка і регіон. – № 3 (34). – 2012. – ПолтНТУ. – С. 211–215.
3. Central Eastern European Tax Brochure 2014 / Mazars Kft. – 1074 Budapest, Rákóczi út 70–72. – Access: <http://www.mazars.ua/mazarspage/download/528493/33100327/file/Central%20Eastern%20European%20Tax%20Brochure%202014%20WEB.pdf>.

4. Крушельницька Т. Суперечності у сфері державного управління податковою системою та напрями їх вирішення / Таїсія Крушельницька // Вісник Національної академії державного управління. – №4. – 2010. – С. 79–86.

5. *Taxation trends in the European Union [Electronic source] / European Commission, 2014. – Access mode: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_struct ures/index_en.htm.*

МИКОЛА РУБАЙ

М'ЯСОПЕРЕРОБНА ПРОДУКЦІЯ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ

Аналіз фактичного стану м'ясної галузі полягає у визначенні та оцінці факторів економічного середовища, в якій функціонують діючі підприємства. До числа найбільш значущих зовнішніх факторів відносять: податкову і цінову політику, кредитне і інвестиційне регулювання, вплив всіх суб'єктів ринку (споживачі, конкуренти, партнери, постачальники, посередники, фінансово-кредитні структури, страхові компанії, консалтингові компанії тощо)

В Україні існує гостра проблема забезпечення м'ясопереробних підприємств сировиною. Дефіцит компенсувався за рахунок використання імпоротної сировини і давальницьких схем. В Україні 4% імпортованого м'яса надходило законним шляхом зі сплатою всіх податків і зборів, а 96% завозилося на територію за тіньовими схемами, перш за все, за давальницькими схемами. Але з 2008 р. працювати з давальницькою сировиною заборонено.

Але поява на ринку імпоротної продукції сприяє збереженню тенденції зниження цін на даний товар і істотно розширює асортимент м'ясних виробів. Крім дефіциту української сировини існує ряд інших проблем: подорожчання імпорту, зниження попиту з боку покупців, дефіцит оборотних коштів і проблеми залучення кредитів. Ці фактори позначаються на кінцевій ціні м'ясної та ковбасної продукції, які відображаються на показниках прибутковості, як виробни, так і виробництва в цілому. Через здешевлення гривні та зростання долара і євро імпортна м'ясна сировина виросла в ціні на 60%. При цьому товаровиробники підвищили ціни в середньому на 15-20% за рахунок зниження власної рентабельності.

В даний час стан тваринництва не здатен повною мірою задовольняти потреби переробників. Так як в Україні по всіх категоріях господарств (сільськогосподарські підприємства, фермерські господарства, господарства населення) суттєво скоротилося поголів'я тварин, занепала матеріально-технічна база галузі, низький рівень спеціалізації і концентрації виробництва, технічного і технологічного оснащення.

Значно скоротилося виробництво м'яса сільськогосподарськими підприємствами через несприятливу цінову ситуацію. Виробництво залишається збитковим. Основною проблемою при формуванні прибутку товаровиробників залишається собівартість, особливо за умови відсутності